

Sygn. akt V U 1114/19

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 grudnia 2019 r.

**Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim V Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych
w następującym składzie:**

Przewodniczący: Sędzia Beata Łapińska

Protokolant: st. sekr. sądowy Karolina Rudecka

po rozpoznaniu w dniu 6 grudnia 2019 r. w Piotrkowie Trybunalskim na rozprawie

sprawy z wniosku H. C.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

o rekompensatę z tytułu pracy w warunkach szczególnych

na skutek odwołania H. C.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

z dnia 14 czerwca 2019 r. sygn.: (...)

zmienia zaskarżoną decyzję i przyznaje wnioskodawcy H. C. prawo do rekompensaty w formie dodatku do kapitału początkowego z tytułu pracy w szczególnych warunkach poczynając od dnia 15 maja 2019 roku.

Sygn. akt VU 1114/19

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 14 czerwca 2019 roku, znak (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. odmówił wnioskodawcy H. C. prawa do przyznania rekompensaty do emerytury. W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, że wnioskodawca nie udowodnił 15 lat pracy w szczególnych warunkach, zatem brak jest podstaw do przyznania emerytury z rekompensatą.

W odwołaniu z dnia 25 czerwca 2019 roku wnioskodawca zaskarżył tą decyzję i wskazał, że w okresie od 9 czerwca 1975 roku do dnia 30 czerwca 1990 roku w Przedsiębiorstwie (...) w (...) (...) w A.

k. Ł. wykonywał pracę montera zewnętrznej sieci wodociągowej, która była pracą w warunkach szczególnych. Mając na uwadze powyższe, wniósł o zmianę decyzji i przyznanie mu prawa do rekompensaty.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wnosił o jego oddalenie. Wskazał, że nie zaliczył do stażu pracy w warunkach szczególnych spornego okresu zatrudnienia wnioskodawcy w Przedsiębiorstwie (...) w (...) (...) w A., ponieważ pracodawca nie wskazał, aby ubezpieczony wykonywał pracę w warunkach szczególnych, a na podstawie załączonej dokumentacji nie jest możliwe określenie charakteru wykonywanej przez skarżącego pracy.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

H. C. urodził się w dniu (...) i od 16 lipca 2009 roku do (...) roku był uprawniony do renty z tytułu niezdolności do pracy.

(okoliczności niesporne)

Decyzją z dnia 20 czerwca 2014 roku ZUS przyznał ubezpieczonemu od dnia (...) roku emeryturę z urzędu w związku z ukończeniem przez niego 65 roku życia.

(dowód: decyzja z dnia 20 czerwca 2014 roku, k. 50-51 akt ZUS)

Ubezpieczony w dniu 15 maja 2019 roku złożył wniosek o przyznanie mu prawa do rekompensaty do emerytury wskazując, że w okresie zatrudnienia

w Przedsiębiorstwie (...) w (...) (...) w A.

k. Ł. od 9 czerwca 1975 roku do dnia 30 czerwca 1990 roku wykonywał pracę w warunkach szczególnych.

(dowód: wniosek, k. 14 akt emerytalnych ZUS)

Po rozpatrzeniu wniosku ZUS wydał zaskarżoną decyzję.

(dowód: decyzja z dnia 14 czerwca 2019 roku, k. 36 akt emerytalnych ZUS)

H. C. w okresie od dnia 9 czerwca 1975 roku do dnia 30 czerwca 1990 roku w Przedsiębiorstwie (...) w (...) (...) w A. pracował na stanowiskach montera zewnętrznej sieci wodociągowej i montera brygadzisty. W świadectwie pracy jako ostatnie stanowisko wskazano operatora-brygadzistę.

(dowód: świadectwo pracy, k. 16 akt emerytalnych ZUS)

Przedsiębiorstwo (...) w (...) (...)

w A. zajmowało się budowaniem wodociągów i zatrudniało m.in. operatorów koparek i monterów wodociągów. Wnioskodawca w spornym okresie czasu pracy pracował jako monter zewnętrznej sieci wodociągowej i montował zasuwę, hydranty oraz rury wodociągowe w głębokich wykopach do 3 metrów pod ziemią. Pracował tak stale i w pełnym wymiarze czasu pracy oraz nie był kierowany do innych prac.

(dowód: zeznania świadka S. S., nagranie od 7:40 do 9:51, zeznania świadka W. K., nagranie od 9:51 do 11:40, zeznania wnioskodawcy H. C., nagranie od 11:40 do 12:18, protokół rozprawy dnia 6 grudnia 2019 roku, k. 15-15b. akt sprawy)

Pracodawca nie wystawił skarżącemu świadectwa pracy w warunkach szczególnych. (okoliczności niesporne)

Sąd Okręgowy dokonał oceny dowodów i zważył, co następuje:

Odwołanie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 21 ust. 1 w zw. z art. 2 pkt 5 ustawy z 19 grudnia 2008 roku o emeryturach pomostowych (Dz. U. z 2017 roku poz. 664 ze zm.) rekompensata przysługuje ubezpieczonemu, jeżeli ma okres pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w rozumieniu przepisów ustawy o emeryturach i rentach z FUS, wynoszący co najmniej 15 lat. Rekompensata zaś to odszkodowanie za utratę możliwości nabycia prawa do wcześniejszej emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze dla osób, które nie nabeżdą prawa do emerytury pomostowej.

Przesłankami uprawniającymi do rekompensaty są:

1) utrata przez ubezpieczonego możliwości przejścia na emeryturę we wcześniejszym wieku emerytalnym w związku z wygaśnięciem po dniu 31 grudnia 2008 roku - w stosunku do ubezpieczonych urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 roku, a przed dniem 1 stycznia 1969 roku - podstawy prawnej przewidującej takie uprawnienie;

2) niespełnienie przez ubezpieczonego warunków uprawniających go do emerytury pomostowej na zasadach wynikających z przepisów o emeryturach pomostowych;

3) legitymowanie się przez ubezpieczonego co najmniej 15 letnim okresem pracy w szczególnych warunkach lub pracy w szczególnym charakterze w rozumieniu przepisów o emeryturach i rentach z FUS;

4) niezyskanie przez ubezpieczonego prawa do emerytury według zasad przewidzianych w ustawie o emeryturach i rentach z FUS.

Wątpliwości w zakresie interpretacji co do kręgu osób uprawnionych do rekompensaty oraz ram czasowych pracy wykonywanej w warunkach szczególnych rozstrzygnął Trybunał Konstytucyjny, który w wyroku z dnia 25 listopada 2010 roku sygn. K 27/09 (OTK-A 2010, nr 9, poz. 109) przyjął, że rekompensata jest odszkodowaniem za utratę możliwości nabycia prawa do wcześniejszej emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze dla osób, które rozpoczęły pracę przed dniem 1 stycznia 1999 roku i nie nabeą prawa do emerytury pomostowej.

Do oceny pracy wykonywanej w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze konieczne jest odwołanie się do przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1383 ze zm.), gdzie wskazano, że rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których osobom wymienionym w art. 32 ust. 2 i 3 przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych (ust. 4 art. 32). Przepisy dotychczasowe to rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.).

Z zestawienia § 1 i 2 tegoż rozporządzenia wynika, że pracą w warunkach szczególnych jest praca świadczona stale i w pełnym wymiarze na stanowiskach wskazanych w załączniku do tego aktu. Warunek wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy jest spełniony tylko wówczas, gdy pracownik w ramach obowiązującego go pełnego wymiaru czasu pracy na określonym stanowisku pracy nie wykonuje czynności pracowniczych nie związanych z tym stanowiskiem pracy, ale stale, tj. ciągle wykonuje prace w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze (tak też Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 15 listopada 2000 roku, II UKN 39/00, OSNAP 202/11/272).

Należy jednak wskazać, że ze wskazanego wyżej § 2 rozporządzenia z dnia 7 lutego 1983 roku nie wynika, aby stwierdzenie zakładu pracy w przedmiocie wykonywania przez pracownika pracy w warunkach szczególnych miało charakter wiążący i nie podlegało kontroli organów przyznających świadczenia uzależnione od wykonywania pracy w szczególnych warunkach. Brak zatem takiego świadectwa lub jego zakwestionowanie przez organ rentowy, nie wyklucza dokonania ustalenia zatrudnienia w warunkach szczególnych innymi środkami dowodowymi w toku postępowania sądowego.

Spór pomiędzy stronami w przedmiotowym postępowaniu koncentrował się na ustaleniu, czy wnioskodawca realizował przez 15 lat prace w warunkach szczególnych. Należy zaznaczyć, że sam fakt zatrudnienia wnioskodawcy we wskazanych wyżej okresach był niesporny między stronami w świetle dokumentów znajdujących się w jego aktach ubezpieczeniowych. Spornym pozostawał charakter pracy wykonywanej przez wnioskodawcę w okresie od dnia 9 czerwca 1975 roku do dnia 30 czerwca 1990 roku w Przedsiębiorstwie (...) w (...) (...) w Ł. na stanowiskach: monter zewnątrz sieci wodociągowej oraz monter brygadzisty. Ubezpieczony nie dysponował świadectwem pracy w warunkach szczególnych, a na podstawie dokumentacji pracowniczej, ZUS nie mógł określić jaką pracę wykonywał skarżący w spornym okresie czasu, więc to na ubezpieczonym spoczywał ciężar wykazania, że w niezaliczonych przez ZUS okresach świadczył prace w warunkach szczególnych. Ubezpieczony podał temu obowiązkowi przy pomocy spójnych, logicznych i konsekwentnych zeznań świadków S. S. i W. K.

Z zeznań powyższych świadków, które Sąd uznał za przekonujące i wiarygodne w świetle dyrektywy art. 233 § 1 k.p.c. wynika, że w spornym okresie wnioskodawca stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał obowiązki montera sieci wodociągowej zewnętrznej i nie był kierowany do innych prac. Istotną dla Sądu była ta okoliczność, że przesłuchani świadkowie dysponowali bezpośrednią i szczegółową wiedzą co do codziennych obowiązków pracowniczych ubezpieczonego. Sąd uwzględnił także wyjaśnienia samego wnioskodawcy, albowiem były one spójne ze zgromadzonym materiałem dowodowym.

Mając na uwadze zebrany w toku postępowania materiał dowodowy Sąd ponad wszelką wątpliwość uznał, że wnioskodawca nie pracował jako operator, jak wskazano w świadectwie pracy za sporny okres czasu pracy, ponieważ pozostaje ono

w sprzeczności z dokumentacją pracowniczą, jak i zeznaniami świadków. Należy mieć na uwadze, że o szczególnych warunkach pracy nie decyduje nazwa stanowiska – jak chce organ rentowy – ale rodzaj rzeczywiście wykonywanej pracy. A ta przez cały okres zatrudnienia, jak wynika z zeznań świadków i wnioskodawcy, była niezmienna i polegała na montażu instalacji zewnętrznych (rur kanalizacyjnych i wodnych) w wykopach.

W tym miejscu należy również podkreślić, że organ rentowy w toku postępowania nie przedstawił jednocześnie jakiegokolwiek dowodu podważającego dowody zgłoszone przez wnioskodawcę i nie zakwestionował wskazanych w dowodach okoliczności faktycznych.

W świetle przeprowadzonego postępowania dowodowego nie budzi zatem żadnych wątpliwości, że wnioskodawca w okresie od dnia od 9 czerwca 1975 roku do dnia 30 czerwca 1990 roku stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace wodnokanalizacyjne wykonywane w głębokich wykopach, a takie prace są wymienione w Dziale V poz. 1 wykazu A stanowiącego załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r.

Zaliczenie kwestionowanego przez organ rentowy okresu pracy w Przedsiębiorstwie (...) w (...) (...) w A.. do stażu pracy wnioskodawcy w warunkach szczególnych implikuje osiągnięcie przez niego wymaganego 15-letniego stażu pracy w warunkach szczególnych.

Wobec tego, że wykazany przez wnioskodawcę okres pracy w warunkach szczególnych wynosi więcej niż 15 lat, stwierdzić należało, iż spełnia on wszystkie wymagane prawem warunki do uzyskania prawa do rekompensaty z tytułu pracy w warunkach szczególnych.

Z tych też względów, Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, na podstawie art. 477¹⁴§2 k.p.c. orzekł jak w sentencji wyroku, przyznając ubezpieczonemu prawo do rekompensaty z tytułu pracy w szczególnych warunkach od dnia 15 maja 2019 roku.